

přehled témat

- 1) číselné obory: počítání se zlomky, počítání s desetinnými čísly, druhá a třetí mocnina, druhá odmocnina, procenta
- 2) výrazy: sčítání, odčítání a násobení mnohočlenů; mocniny s přirozeným mocnitelem; vytýkání; použití vzorců $(a \pm b)^2$; $a^2 - b^2$
- 3) lineární rovnice
- 4) Pythagorova věta, goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku
- 5) planimetrie: znalost pojmů těžnice, výška, osa strany, osa úhlu; výpočet obsahu a obvodu trojúhelníku, obdélníku, kruhu; převody jednotek délky, obsahu a objemu
- 6) přímá a nepřímá úměrnost

vzorové příklady k některým okruhům (k okruhu 5) žádné vzorové příklady nejsou)

ad1) číselné obory

1. Proved'te:

$$\begin{array}{cccc} \text{a) } -3^2 = & (-3)^2 = & 2^3 - 3^2 = & (-2)^3 - 2^2 = \\ [-9] & [9] & [-1] & [-12] \end{array}$$

$$\begin{array}{ccc} \text{b) } \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3}\right) \cdot \left(\frac{2}{5} - \frac{3}{4}\right) = & \frac{1}{2} + \frac{1}{3} \cdot \left(\frac{2}{5} - \frac{3}{4}\right) = & \frac{1}{2} + \frac{1}{3} \cdot \frac{2}{5} - \frac{3}{4} = \\ \left[-\frac{7}{24}\right] & \left[\frac{23}{60}\right] & \left[-\frac{7}{60}\right] \end{array}$$

$$\begin{array}{cc} \text{c) } (1:1,5):0,5 + \frac{10}{3} : \frac{2}{3} = & \frac{0,2 - \frac{2}{3}}{0,25 - 0,4} = \\ \left[\frac{19}{3}\right] & \left[\frac{28}{9}\right] \end{array}$$

2. Určete hodnotu výrazu $V(x) = \frac{2x^2 + x - 3}{2x + 3}$ pro $x = 2$, $x = -3$ a $x = \frac{1}{2}$ [1], [-4], [-0,5]

3. Vypočítejte:

$$\begin{array}{ll} \text{a) } 9,8\% \text{ z } 250\text{kg} & [24,5\text{kg}] \\ \text{b) } \text{kolik } \% \text{ je } 139,1 \text{ m ze } 107\text{m} & [130\%] \\ \text{c) } \text{číslo, z kterého } 33\% \text{ je } 1,98 & [6] \end{array}$$

ad2) výrazy

1. Zjednodušte:

a.	$(9x + 2y - 3z) - (5x + y - 4z)$	$[4x + y + z]$
b.	$3(a + b) - 2(a - b)$	$[a + 5b]$
c.	$-5a(-a + b) - a(3 + 4a - b)$	$[a^2 - 4ab - 3a]$
d.	$8x - 6[7x - 3(2x - 3) - 2]$	$[2x - 42]$

2. Vynásobte, resp. umocněte:

a.	$(2x - 3y)(x + 2y)$	$[2x^2 + xy - 6y^2]$
b.	$(x - 3y)^2$	$[x^2 - 6xy + 9y^2]$
c.	$(3a + 1)^2$	$[9a^2 + 6a + 1]$
d.	$(xy - 2z)^2$	$[x^2y^2 - 4xyz + 4z^2]$

3. Rozložte na součin (pomocí vytýkání, nebo použitím vzorce):

a.	$x^3 - x^2$	$[x^2(x - 1)]$
b.	$12a^5 - 15a^4$	$[3a^4(4a - 5)]$
c.	$xy^3 - yx^2$	$[xy(y^2 - x)]$
d.	$9x^2 - 16$	$[(3x - 4)(3x + 4)]$
e.	$-4 + x^2$	$[(x - 2)(x + 2)]$
f.	$25a^2 - 4x^2$	$[(5a - 2x)(5a + 2x)]$

4. Vypočítejte:

$x^5 \cdot x^2 =$	$5a^3 \cdot a =$	$(x^4 \cdot x^3)^3 =$	$\frac{y^3 \cdot y^6}{y^4} =$
$[x^7]$	$[5a^4]$	$[x^{21}]$	$[y^5]$

ad3) lineární rovnice

1. Řešte rovnice a proveďte zkoušku:

a.	$3(x + 5) + 2(x - 7) = 4x$	$[-1]$
b.	$5(2y - 3) - 4(y - 2) = 5$	$[2]$
c.	$2(5b - 7) - 3(3b - 4) = 0$	$[2]$
d.	$\frac{2z - 3}{2} = 4 - 3(2 - z)$	$[\frac{1}{4}]$
e.	$\frac{a + 3}{2} + \frac{a - 5}{3} = \frac{4a - 9}{6}$	$[-8]$
f.	$\frac{2(y + 1)}{3} - \frac{7(y - 1)}{2} = 7$	$[-1]$
g.	$\frac{x + 1}{4} - \frac{x - 1}{6} = \frac{x - 1}{3}$	$[3]$

ad4) Pythagorova věta, goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku

1. Určete délku úhlopříčky v obdélníku, jehož strany mají délky $5mm$ a $12mm$. $[13mm]$
2. Určete obsah rovnostranného trojúhelníku, jehož strana má délku $2cm$. $[S = \sqrt{3}cm^2 = 1,7cm^2]$
3. Jak dlouhý musí být žebřík k místu, které je $12m$ nad vodorovnou rovinou, pokud má se svislým směrem svírat úhel 36° (zaokrouhlete na celé metry). $[15m]$
4. V jakém úhlu stoupá schodiště, jehož schody jsou široké $30cm$ a vysoké $18cm$ (zaokrouhlete na celé stupně). $[31^\circ]$

ad6) přímá a nepřímá úměrnost

1. Zdůvodněte, zda se jedná o přímou (PÚ) nebo nepřímou úměrnost (NÚ)

„Čím ... máme peněz, tím ... limonád si můžeme koupit“ $[PÚ]$

„Čím ... kopáčů bude kopat, tím ... toho vykopají.“ $[PÚ]$

„Čím ... stránek knihy přečteme, tím ... nám jich zbývá do konce“ $[NÚ]$

„Čím ... pracovníků pracuje na domu, tím dříve bude dům postavený“ $[NÚ]$

„Čím ... pojedeme, tím ... dobu pojedeme“ $[NÚ]$

„Čím ... článků novinář napíše, tím ... peněz si vydělá“ $[PÚ]$

„Čím ... necháme čerpadlo čerpat, tím ... vody vyčerpáme“ $[PÚ]$

2. Pokoj v jednom luxusním hotelu stojí na sedm nocí $10\,500Kč$. Kolik nás bude stát stejný pokoj, pokud bychom tam chtěli jet na dvanáct dní?

$[18\,000Kč]$

3. Průměrná délka kroku Jiříka je $80cm$. Cestou ze školy domů napočítal, že udělal $1\,300$ kroků. Kolik kroků by udělal, kdyby jeden měřil rovný metr?

$[1\,040kroků]$

4. Na svém počítači máte internet o rychlosti $2MB$ za sekundu a záznam koncertu jste si stáhli za $450s$. Za jak dlouho byste stáhli stejný koncert, pokud byste měli internet o rychlosti $6MB$ za sekundu? $[150s]$